

ยกระดับเมืองสมุนไพร "อำนาจเจริญ": พลิกฟื้นเศรษฐกิจด้วยเกษตรชีวภาพมาตรฐานสากล

จังหวัดอำนาจเจริญได้ก้าวเข้าสู่การเป็น 1 ใน 16 จังหวัดเมืองสมุนไพร (Herbal City) ของประเทศไทยอย่างเต็มตัว โดยมีการขับเคลื่อนผ่าน "โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)" ภายใต้แผนปฏิบัติงานด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อมุ่งเน้นการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน เพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร และสร้างความยั่งยืนให้กับระบบเกษตรกรรม

หัวใจสำคัญ: มาตรฐาน GAP และการเพิ่มมูลค่า เป้าหมายหลักของโครงการในปีงบประมาณ 2568 คือการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้สามารถผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพตาม มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) หรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้วัตถุดิบเหล่านี้สามารถนำไปแปรรูปเป็นยาที่มีสารสำคัญตรงตามความต้องการของโรงพยาบาลที่ได้มาตรฐาน GMP และแหล่งจำหน่ายต่าง ๆ

จากการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่ผัก/สมุนไพร ในพื้นที่ตำบลปากอ อำเภอนามน พบว่ามีความก้าวหน้าอย่างมาก โดยเกษตรกรมีการปลูกสมุนไพรที่หลากหลายตามความต้องการของตลาด เช่น ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย และโพล ซึ่งจากการตรวจวิเคราะห์โดยหน่วยงานภาครัฐพบว่า สมุนไพรในพื้นที่นี้มีปริมาณสารสำคัญสูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัด

ความสำเร็จเชิงประจักษ์และการขยายตัว ความสำเร็จของโครงการสะท้อนผ่านตัวเลขและการมีส่วนร่วม ดังนี้:

- **การขยายพื้นที่ปลูก:** ในปี 2568 พื้นที่ปลูกสมุนไพรในจุดเรียนรู้ ศพก.หลัก อำเภอนามน เพิ่มขึ้นเป็น 39 ไร่ ซึ่ง เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 160 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา
- **องค์ความรู้เกษตรกร:** จากการประเมินผลพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 มีความรู้ความเข้าใจ ในการผลิตสมุนไพรเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์
- **การเชื่อมโยงตลาด:** ปัจจุบันมีการส่งผลผลิตสดให้แก่ภาคเอกชนภายใต้ตราสินค้า “ท่านขุน” ศูนย์แพทย์แผนไทยพนา และเครือข่ายอื่น ๆ โดยในอนาคตมีแผนที่จะ แปรรูปผลิตภัณฑ์และสร้างตราสินค้าของกลุ่มเอง เพื่อจำหน่ายทั้งช่องทางออนไลน์และออฟไลน์

การสนับสนุนจากภาครัฐ ความสำเร็จเหล่านี้เกิดขึ้นจากการบูรณาการของหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ที่สนับสนุนทุนพันธุ์และองค์ความรู้ สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่จัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่า และ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ที่ให้คำแนะนำและรับรองมาตรฐานการผลิต

การขับเคลื่อนเมืองสมุนไพรในจังหวัดอำนาจเจริญ ไม่ได้เป็นเพียงการส่งเสริมการปลูกพืชชนิดใหม่ แต่คือการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสู่เกษตรปลอดภัยและเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรเกิดความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว